

Likabehandlingsplan

Lundsbergs skolas likabehandlingsplan och plan
mot kränkande behandling
2018-2019

Innehåll

1. Inledning	3
Våra visioner och mål	3
Trygghetsplanen	3
2. Roller och ansvarsfördelning	4
Huvudmannens ansvar	4
Rektors ansvar	4
Personalens ansvar och roller	4
Elevernas informella ansvar	4
Information om likabehandlingsplanen	4
3. Fortlöpande arbete med likabehandlingsplanen	5
Elevernas delaktighet	5
Vårdnadshavarnas delaktighet	5
Personalens delaktighet	5
4. Utvärdering av likabehandlingsplanen	5
5. Främjande insatser i likabehandlingsarbetet	6
5.1 Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning	6
5.2 Främja likabehandling oavsett funktionsvariation	8
5.3 Främja likabehandling oavsett kön	9
5.4 Förebyggande insatser: Generellt	10
5.5 Förebyggande insatser: Stress	11
5.6 Förebyggande insatser: Mat	12
6. Kartläggningar i likabehandlingsarbetet	13
Kartläggningsmetoder	13
7. Förebyggande åtgärder i likabehandlingsarbetet	13
Områden som berörs av åtgärden	13
Mål och uppföljning	13
Åtgärder	14
Ansvarig	14
8. Rutiner för akuta situationer	14
Policy	14
Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling	14
Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till	14
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever	15
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal	15
Rutiner för dokumentation	15
Rutiner för uppföljning	15
Ansvarsförhållanden	15
Definitioner	16-19

1. Inledning

Det handlar om elevernas mänskliga rättigheter. Trygghetsarbete handlar om att skapa en skola och ett internat fritt från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. En trygg tillvaro är en förutsättning för att lära och utvecklas. Systematiskt arbete mot kränkningar har effekt. Det handlar om att arbetet är långsiktigt och att såväl personal, elever och vårdnadshavare är delaktiga.

Våra visioner och mål

Lundbergs skolas vision är att alla elever skall känna sig respekterade för de individer de är och att de skall trivas och känna sig trygga i skolan och på elevhemmen.

Lundbergs skolas har nolltolerans avseende diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Om sådana ändå förekommer skall de aktivt bekämpas av alla på skolan/internatet. Syftet är att skapa en långsiktigt trygg och respektfull skolmiljö präglad av studie- och arbetsro för såväl elever som personal. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för mänskliga rättigheter, grundläggande demokratiska värderingar och med utgångspunkten att alla har samma värde.

Skolan skall stimulera eleverna till en teoretisk hög kunskapsnivå liksom en hög social kompetens. Det innebär bl.a. en djup och bred insikt i människors lika värde och i de demokratiska värden som styr hur vi som individer skall bemöta andra med respekt och vänlighet. Det är skolans huvuduppgift att i ett brett perspektiv tillvarata och utveckla varje elevs unika förutsättningar och tillhandahålla en trygg och harmonisk studiemiljö.

Likabehandlingsplanen

Sedan 2009 regleras likabehandlingsarbetet av två lagar; diskrimineringslagen och skollagen. Av diskrimineringslagen framgår att verksamheten vid skolan skall upprätta en årlig likabehandlingsplan medan det av skollagen framgår att skolan skall upprätta en årlig plan mot kränkande behandling. De verksamheter som omfattas av Likabehandlingsplanen är grund- och gymnasieskolan samt internatverksamheten vid Lundbergs skola.

Likabehandlingsplanen ska inte enbart användas i eventuella akuta situationer, utan den ska utgöra ett levande arbetsredskap i vår vardag, för att förhindra kränkningar och diskriminering samt främja likabehandling och positiva beteenden.

Planen gäller från 2018-07-01

Planen gäller till 2019-06-30

2. Roller och ansvarsfördelning

Huvudmannens ansvar

Styrelsen för Lundsbergs skola är som huvudman ytterst ansvarig för att verksamheten vid skolan och internatet följer de skyldigheter som framgår av lagstiftningarna som berör likabehandling.

Rektors ansvar

I den dagliga verksamheten är rektor enligt lag ansvarig för att:

- Tillse att all personal, elever och vårdnadshavare vet att diskriminering och kränkande behandling inte är tillåten i verksamheten vid Lundsbergs skola
- Tillse att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevernas lika rättigheter. Motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. Vid kännedom om att diskriminering eller kränkande behandling förekommer, direkt göra en utredning och vidta åtgärder.
- Ansvara för att det finns rutiner för utredning, åtgärder och dokumentation av trakasserier och kränkande behandling
- Årligen upprätta, utvärdera och revidera Likabehandlingsplanen
- Huvudmannen informeras avseende de utredningar samt åtgärder som vidtas vid skolan.

Personalens ansvar och roller

Personalen på Lundsbergs skola har ett ansvar för att främja likabehandling och motverka diskriminering och kränkande behandling. Personalen skall agera samt anmäla de incidenter som förekommer.

Elevernas informella ansvar

Eleverna har inget formellt ansvar för likabehandlingsarbetet. Eleverna skall uppmanas att reagera mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling samt anmäla varje incident som de utsätts för eller som de uppmärksammar.

Information om Likabehandlingsplanen

Det är viktigt att Likabehandlingsplanen är känd bland alla som den berör; elever, personal och vårdnadshavare. Syftet med det är att förmedla kunskap om elevers rättigheter samt visa hur Lundsbergs skola arbetar för en trygg miljö. Likabehandlingsplanen går igenom vid med varje terminsstart.

3. Fortlöpande arbete med Likabehandlingsplanen

Det fortlöpande arbetet med Likabehandlingsplanen sker genom att olika intressegrupper är delaktiga samt att alla är insatta i planen Detta sker i huvudsak enligt följande:

Elevernas delaktighet

- Eleverna deltar i enkätundersökningar och djupintervjuer (januari, mars) samt i diskussioner i samband med klassråd, elevråd och tromannaråd. Likabehandlingsplanen är en stående punkt vid varje sådant möte.
- Före planen träder i kraft ges elevråd samt tromannaråd möjligheter att komma med synpunkter. Detta sker vid det första elevrådet/tromannarådet på det nya läsåret. (bitr. rektor och internatchef ansvariga, april).

Vårdnadshavarnas delaktighet

- Vårdnadshavare informeras om möjligheten att lämna synpunkter via föräldraföreningen (VD/rektor ansvarig).
- Synpunkter från vårdnadshavare förmedlas till bitr. rektor via föräldraföreningens ordförande.

Personalens delaktighet

- Lärarna diskuterar planen vid klassråden i vårterminens början (lärarna ansvariga, feb).
- Vid läsårsstart är det genomgång av planen med samtlig personal (bitr. rektor och internatchef ansvariga, augusti).
- Uppföljning av planen sker i slutet av varje termin där lärare och elevhemsföreståndare är delaktiga (bitr. rektor och internatchef ansvariga, dec samt maj).

4. Utvärdering av Likabehandlingsplanen

Utvärdering av tidigare likabehandlingsplan

Tidigare likabehandlingsplan och arbete kopplat till den utvärderas i slutet av vårterminen.
(Ansvarig bitr. rektor)

5. Främjande insatser i likabehandlingsarbetet

Främjande insatser i likabehandlingsarbetet handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde, mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt att utveckla en skolmiljö där alla elever känner sig trygga och utvecklas.

En övergripande insats i det främjande arbetet är att alla lärare tillsammans med sina elever kontrollerar sina läroböcker och annat studiematerial avseende hur dessa förhåller sig till diskrimineringsgrunderna. Detta skall vara klart och redovisas för resp. arbetslagsledare senast 180401. Arbetet utgår från de sju diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen:

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion och annan trosuppfattning
- Funktionsvariabel
- Sexuell läggning
- Ålder

Ansvarig

Undervisande lärare 180510

5.1. Främjande insatser: Etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning

Mål: Eleverna ska få ökad förståelse för alla människors olikheter samt för olika kulturer och trosuppfattningar.			
Berörda	Insats och utvärdering	Tidpunkt	Ansvar
Samtliga elever.	Frågor om etnicitet ska ges utrymme i alla undervisnings ämnen genom val av litteratur och texter.	Läsåret 2018-2019	Lärare

Samtliga elever.	Fokus på skolan ska läggas på att skapa förståelse för att människor tycker och tänker olika samt ett inkluderande av människor oavsett etnisk tillhörighet, kulturell bakgrund, religion eller annan trosuppfattning om tro. Detta görs i samtal med eleverna.	Läsåret 2018-2019	All personal
Samtliga elever.	I undervisningen och på elevhem skall normer synliggöras och diskuteras, anpassat efter ämne och kontext. I slutet av året återrapporterar lärare och internatpersonal till EHT hur de uppfattar att arbetet har fortgått. Eleverna kommer även få göra en utvärdering där de redogör för hur de uppfattar att arbetet fortlöpt.	Läsåret 2018-2019	Lärare, hemledning, EHT
Samtliga elever	Se filmen Sameblod, filmen diskuteras sen.	Vt 2019	EHT, hemledning
Samtliga elever	Olika dagar som berör ämnet som tex. internationella samedagen, uppmärksammas	Läsåret 2018-2019	EHT

5.2 Främja likabehandling oavsett funktionsvariation

Mål: Alla elever ska känna att de har samma rättigheter och förutsättningar för att uppnå sin fulla potential			
Berörda	Insats och utvärdering	Tidpunkt	Ansvar
Samtliga elever.	All personal skall ge eleverna samma förutsättningar att delta i skolans aktiviteter.	Läsåret 2018-2019	Lärare, hemledning
Samtliga elever.	Elevhälsoteamet lyfter frågan vid sina veckomöten.	Läsåret 2018-2019	EHT
Lärare	Lärarna har börjat på ett projekt som handlar om inkludering, anpassningar och kollegialt lärande.	Vt 2018 och Ht 2018	Projektledare: Linnéa Falk/ Ann-Sofi Rask
Samtliga elever	Vid coachsamtal ställs frågan till eleven om den tycker att den får rätt anpassningar	Hela läsåret	Coacher
Lärare	Skall lyftas som en punkt vid möten på kollegium.	Hela läsåret	Arbetslagsledarna

5.3 Främja likabehandling oavsett kön

Mål:			
<ul style="list-style-type: none"> Alla elever ska behandlas lika, få samma förutsättningar och utvecklingsmöjligheter oavsett kön. 			
Berörda	Insats och utvärdering	Tidpunkt	Ansvar
Åk 9, samt åk2-3	Coacherna informerar om gymnasieval och universitetsval där intresse och förmåga är i fokus snarare än traditionella könsval.	Inför ansökan till gymn & univ.	Coacher
Samtliga elever.	Lärare och internatpersonal ska få kompetensutveckling i hur man kan arbeta normkritiskt. Lärare och internatpersonal bli ombdda att utvärdera arbetet direkt efter utbildningen.	Ht 2018	Bitr. rektor EHT
Samtliga elever.	Alla, oavsett kön, ska ges lika stort utrymme och inflytande i undervisningen.	Alltid	Lärare. hemledning EHT
Samtliga elever.	Får en halvdag kompetensutveckling från Region Värmland "Vad är en riktig man"	Okt-18	EHT
Lärare/EHT-	Morgonsamlingar som berör ämnet könsroller, genus och jämställdhet	Ht 2018 Vt 2019	Lärare, EHT
Samtliga elever.	Temat tas upp löpande under läsåret i samtliga skolämnen. EHT-teamet bistår med förslag på material.	Ht 2018 Vt 2019	Lärare, EHT

Samtliga elever.	Under klassråd skall frågan lyftas och diskuteras.	Hela året	Lärare
------------------	--	-----------	--------

5.4 Förebyggande insatser: Generellt

Mål:			
<ul style="list-style-type: none"> Att skapa en miljö där alla känner att de vågar att vara sig själva. 			
Berörda	Insats och utvärdering	Tidpunkt	Ansvar
Samtliga elever.	Skolan kommer att arbeta strukturerat och aktivt med värdegrundsfrågor och likabehandlingsarbete. I arbetet kommer elevernas delaktighet och inflytande vara framträdande. Arbetet kommer att bestå i kompetensutveckling och diskussioner i arbetsgrupper.	Läsåret 2018-2019	Rektor, LB-gruppen
Samtliga elever.	Lärare och internatpersonal ska få kompetensutveckling i hur man kan arbeta med att stärka elevernas självkänsla. Lärare och internatpersonal bli ombudda att utvärdera arbetet direkt efter insatsen.	Läsåret 2018-2019	Rektor, elevhemsföreståndare, LB-grupp
Samtliga elever.	I undervisningen och på elevhem skall man arbeta med positiv förstärkning samt synliggöra och diskutera, att alla människor är olika och ska så få förbli. I slutet av året återrapporterar lärare och internatpersonal till likabehandlingsgruppen hur de uppfattar att arbetet har fortgått. Eleverna kommer även få göra en utvärdering där de redogör för hur de uppfattar att arbetet fortlöpt.	Läsåret 2018-2019	Lärare, elevhemsföreståndare LB-gruppen.
Samtliga elever.	Skolans värdegrund skall hållas levande och arbetas aktivt med både i skolan och på elevhemmen. Efter avslutad aktivitet kommer alla elever få utvärdera arbetet.	Läsåret 2018-2019	Lärare, elevhemsföreståndare LB-gruppen.
Samtliga elever.	Eleverna får inte välja vilka de vill sitta eller arbeta med under lektionstid i syfte att få dem att samarbeta med alla och för att aktivt motverka utanförskap. Alla har en given plats i klassrummet.	Alltid	Lärare
Samtliga elever.	Tjej- respektive killgrupper kommer att upprättas där olika övningar och samtal ska leda till att stärka elevernas självkänsla	Läsåret 2018-2019	

Samtliga elever.	Skolan anordnar aktiviteter som har till syfte stärka elevernas självkänsla.		
------------------	--	--	--

5.5 Förebyggande insatser: Medvetenhetsträning

Mål: Att förebygga tidig utbrändhet och öka elevernas förmåga att själva hantera sin stress			
Berörda	Insats och utvärdering	Tidpunkt	Ansvar
	United Minds utbildar tre i personalen. Dessa tre ska sedan utbilda övrig personal och följa upp arbetet.	Hela läsåret	EHT,FGL
Samtlig personal	Personalen får utbildning i United Minds och stresshantering. Detta i syfte att göra dem mer delaktiga i det förebyggande arbetet.	Hela läsåret	Bitr. rektor, EHT,
Samtliga elever.	Morgonsamlingar som ger eleverna olika tips på hur de själva ska hantera stress. Det är viktigt att ge olika alternativ så att eleverna hittar något som passar dem.	Hela läsåret	EHT
Samtliga elever.	Elevhälsan ska ge hemledningarna utbildning och ge dem tips på övningar som de kan göra med eleverna för att hjälpa dem hantera sin stress.	Hela läsåret	EHT

5.6 Förebyggande insatser: Mat

Mål: Att ge eleverna kunskap och en sund inställning till mat			
Berörda	Insats och utvärdering	Tidpunkt	Ansvar
All personal	Föreläsning för samtlig personal om vad ätstörningar innebär och hur dessa elever skall bemötas.	Uppstart Ht-2018	Bitr. rektor EHT
Samtliga elever.	Föreläsning med efterföljande diskussioner om näringens påverkan och vad och hur man ska äta för att må bra.	Vt 2019	Bitr rektor, EHT,
Samtliga elever	Diskussionsgrupper på elevhemmen om skönhetsideal och kroppsuppfattning, Utvärderas senast en vecka efter samtalstillfället	Vt 2019	Bitr rektor, Elevhemsföreståndare, EHT

6. Kartläggningar i trygghetsarbetet

Kartläggningsmetoder

Vår kartläggning i trygghetsarbetet består av regelbundna enskilda samtal med elever, minst två gånger per termin, via coacher och elevhemsförreståndare. Syftet är att få information kring trivsel och stämningar på skola och elevhem. Temadagar där dessa frågeställningar tas upp till fördjupad diskussion genomförs under kulturdagsveckan.

En gång om året (i februari) genomförs en enkätundersökning som tar upp diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Skolsköterskan genomför hälsosamtal med alla elever i åk 1 samt övriga nya elever på skolan. I dessa samtal läggs särskild vikt vid trygghet och trivsel.

Alla elever, medarbetare och vårdnadshavare har möjlighet att anonymt anmäla incidenter som kan vara diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

7. Förebyggande åtgärder i trygghetsarbetet

Områden som berörs av åtgärden

Diskriminering och trakasserier enligt de sju diskrimineringsgrunderna samt kränkande behandling och sexuella trakasserier. Baserat på vad som framkommit i elevenkäter och djupintervjuer kommer likabehandlingsarbetet under läsåret 2018-2019 fokuseras på följande tre områden:

- Etnicitet
- Kön
- Funktionsvariabler

Mål och uppföljning

- Det skall inte förekomma kränkande behandling eller diskriminering/trakasserier på vår skola.
- Extra fokus kommer läggas på kränkande behandling samt diskriminering och trakasserier kopplat till kön, etnicitet samt sexuella trakasserier.
- Fortsatt uppföljning av vårt regelverk enligt diskrimineringsgrunderna.

- Uppföljning och utvärdering skall ske i slutet av höstterminen samt under vårterminen då vi tar upp dessa frågor i ny enkät och diskuterar resultatet av enkäterna i tvärgrupper på elevhemmen med elever, elevhemsföreståndare och undervisande lärare.
- Alla skall vara medvetna om att diskriminering, trakasserier och kränkningar är förbjudet enligt skollagen och diskrimineringslagen samt kan leda till skadestånd för skolan samt disciplinära åtgärder för elever och personal.
-

Åtgärder

- Språkbruk som uppfattas som kränkande eller trakasserande skall aktivt motverkas genom att de vuxna på skolan är goda förebilder och tar diskussionen direkt när de hör någon som uttrycker sig olämpligt.
- Elever skall uppmanas att rapportera kränkningar och trakasserier.

Ansvarig

- All personal ansvarar personligen för att motverka alla former av kränkningar och trakasserier.

8. Rutiner för akuta situationer

Policy

Det skall råda nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på vår skola och på våra elevhem.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Nära kontakt med elever i så väl skola som på elevhem. Stående punkt vid möten med lärarkollegiet, elevhemsföreståndare, elevråd och tromannaråd. Eleverna uppmanas att berätta om de uppmärksammar då någon elev blir utsatt. Elever, personal och vårdnadshavare har dessutom möjlighet att göra både anonyma och signerade anmälningar via vårt incidentrapporteringssystem.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Både föräldrar och elever som vill anmäla en upplevd diskriminering, trakasseri eller kränkande behandling kan göra det till likabehandlingsgruppen.

Anmälan kan också göras till nedan nämnda personer;

Bitr. Rektor Lena Bjuresäter, tfn 072-143 98 19

Internatchef Christopher Johrin tfn 070-573 10 56

Coach Ann-Sofi Rask tfn 072-141 31 36
Coach Mikael Ekberg tfn 072- 084 34 39
Coach Sofie Engström tfn 072- 141 31 31
Skolsköterska/kurator Katarina Dagsanth tfn 070- 573 03 17
Elevhemsföreståndare: Kenth Nord, Marika Lindblom

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

1. Lärare/Elevhemsföreståndare eller annan personal som får kännedom om att kränkande behandling eller trakasserier skett samlar in fakta och anmäler det inträffade till Likabehandlingsgruppen.
2. Delar av Likabehandlingsgruppen genomför samtal med alla berörda elever för att kartlägga vad som hänt. Eleverna uppmanas även att berätta om det inträffade för sina vårdnadshavare. Utredande personal kontaktar de inblandade elevernas vårdnadshavare.
3. Likabehandlingsgruppen ansvarar för att uppföljning sker.
4. Om problemet kvarstår kontaktas bitr. rektor/internatchef som efter ytterligare samtal med berörda beslutar om åtgärd. Genom bitr. rektor sker rapport till huvudmannen (styrelsen).
5. Om brott mot diskrimineringslagen skett anmälas detta till ansvarig myndighet av rektor/VD.
6. Elev som utsätter andra för trakasserier/kränkande behandling kan skiljas från utbildningen enligt reglerna i Skollagen.
7. Elev som utsätter andra för trakasserier/kränkande behandling kan stängas av från internatet enligt reglerna i boendeavtalet.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Rektor utreder det inträffade. Skulle anmälan vara riktad mot rektor utreds ärendet av huvudmannen eller av denne utsedd.

Rutiner för dokumentation

Vid upptäckt/misstanke om trakasserier/kränkande behandling upprättas en rapport i skolans dokumenthanteringssystem. Rapporten överförs sedan till utredningsverktyget där utredande personal för journalanteckningar.

Rutiner för uppföljning

Förutom den uppföljning som sker i samband med rutiner för utredning genomförs genomgång av terminens alla ärenden i slutet av terminen. Syftet är att upptäcka mönster samt säkerställa att åtgärder har fått bestående verkan.

Ansvarsförhållanden

All personal har ansvar för att anmäla/rapportera till rektor. Rektor är ansvarig för att utredning genomförs samt rapportering till huvudman.

Definitioner

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Nedanstående exempel är hämtade från de som används av Diskrimineringsombudsmannen och Skolverket. Vi har valt att inte förändra dessa just nu. Lundsberg skola kommer dock att inom ramen för trygghetsarbetet enligt Trygghetsplanen att tillsammans med elever och personal vid skolan att utarbeta exempel som bättre speglar det som eventuellt kan förekomma vid Lundsbergs skola eller liknande internatskolor.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Carl blir ofta kontaktad via msn av elever på skolan. Där kallar de honom ”pucko” och ”tjockis”. De har också lagt ut bilder av Carl på Facebook. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. ”Han är en ensamvarg”, säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. (diskriminering)
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. (trakasserier på grund av kön)
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. (sexuella trakasserier)

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. (trakasserier)
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. (diskriminering)
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. (trakasserier)
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria A, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen • ”Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. (diskriminering)
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsvariation

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

DO använder sig av Handisams beteckning funktionsvariation – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolvslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är jävla CP.” (trakasserier) • Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!” (diskriminering och trakasserier)

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. (trakasserier)
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam. • James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. (trakasserier)
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. (diskriminering)

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. (trakasserier)
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. (trakasserier)